

Stappenplan cultuureducatiebeleid voortgezet onderwijs

Inleiding

Dit stappenplan is een handreiking om te komen tot cultuureducatiebeleid op een school voor voortgezet onderwijs. We spreken van cultuureducatiebeleid als een school haar visie en doelen geformuleerd heeft en van daaruit haar cultuureducatieprogramma uitvoert.

Om te komen tot cultuureducatiebeleid onderscheiden we de volgende onderdelen die door de school vastgesteld worden. De onderdelen zijn:

1. **visie ontwikkeling**
2. **vaststellen doelen**
3. **verankering van de activiteiten binnen de school**
4. **plan schrijven**

De stappen hiertoe zijn te vinden in dit Stappenplan Cultuureducatiebeleid. In de volgende hoofdstukken worden de onderdelen besproken.

1. Bepalen van de visie op cultuureducatie

De visie op cultuureducatie is de basis voor helder beleid. Het geeft de rode draad aan van waaruit keuzes gemaakt worden en het leidt tot samenhang in activiteiten.

De stappen:

- Inventarisatie van huidige activiteiten cultuureducatie
- Analyse van de uitgevoerde inventarisatie
- Benoemen van de algemene onderwijsvisie
- Formuleren van de visie op cultuureducatie

Inventarisatie van huidige activiteiten cultuureducatie

De inventarisatie wordt uitgevoerd met de cultuurcoördinator, ckv docent (of een bredere vertegenwoordiging van zowel onder- als bovenbouw) en waar van toepassing ook de brede schoolcoördinator.

Het doel van de inventarisatie is:

- overzicht krijgen van de huidige cultuureducatieve activiteiten van de school
- inzicht krijgen in de aangeboden kunstvakken op school
- inzicht krijgen in de middelen

Instrumenten die hierbij gebruikt kunnen worden:

- schema invulling disciplines/leerjaren (bijlage I, voorbeeld I)
- schema cultuureducatieve activiteiten onderbouw (bijlage I, voorbeeld II)

Analyse van de uitgevoerde inventarisatie

Na de inventarisatie van de cultuureducatieve activiteiten volgt de analyse. Vragen die daarbij gesteld kunnen worden:

Kunstvakken

- Hoe zijn de kunstvakken verdeeld over de leerjaren?
- Is er overleg/samenwerking tussen de verschillende kunstvakken?
- Is er overleg/samenwerking tussen de kunstdisciplines en andere vakken?
- Is er sprake van een doorlopende leerlijn van onderbouw naar bovenbouw?
- Worden er methodes gebruikt voor de kunstvakken en zo ja, welke ?
- Welke kunstvakken zijn examenvakken?
- Hoe is de verdeling tussen actieve/receptieve/reflectieve activiteiten?

-
-
-
-

Activiteiten en projecten

- Aan welke disciplines wordt veel aandacht besteed?
- Zijn er activiteiten op het gebied van erfgoededucatie?
- Is er specifieke aandacht voor AV en (nieuwe) media-educatie?
- Zijn er culturele activiteiten die aangeboden worden in het kader van de brede school?
- Worden culturele activiteiten ondernomen bij andere vakken? (bijvoorbeeld aardrijkskunde, maatschappijleer, geschiedenis, Nederlands?)

Externe aanbieders

- Met welke aanbieders/culturele partners wordt gewerkt? Denk aan musea, theaters of theatergezelschappen, filmhuizen, concertzalen, individuele kunstenaars, muziekscholen, hogescholen, buurtcentra, bibliotheek, centra voor mediakunst, opnamestudio's, festivals, enz.
- Is de samenwerking structureel of incidenteel?
- Hoe wordt met een aanbieder samengewerkt? Maatwerk? Kant-en-klaar product?
- Maakt de school veel uitstapjes naar buiten of worden projecten de school binnengehaald?
- Is er sprake van korte en krachtige kunstconfrontaties of van langere projecten?

Huidige situatie

- Benoem de onderwijsvisie en de speerpunten binnen het onderwijsbeleid (kijk naar het algemene onderwijsbeleidsplan).
- Benoem welke plek cultuureducatie op dit moment in het schoolprogramma heeft.

Toekomst

- Wat zijn de wensen op het gebied van cultuureducatie op langere termijn?
- Welke huidige cultuuractiviteiten sluiten aan bij de wensen op langere termijn? (sterke punten)
- Welke activiteiten sluiten aan maar dienen verbeterd te worden? (zwakke punten)
- Wat kan weggelaten worden? (Denk bijvoorbeeld aan teveel incidentele activiteiten.)
- Wil de school aandacht besteden aan alle kunst disciplines of daar een keuze in maken (en waarom?)

Formuleren van de visie op cultuureducatie

De analyse van de huidige situatie en wensen voor de toekomst vormen de basis voor het formuleren van een visie op cultuureducatie. Een visie is niet statisch, wijs geworden door praktijkervaringen ontwikkelt de school haar visie.

- Wat is de motivatie van de school om cultuureducatie een plek te geven?
- Wat wil de school bereiken met cultuureducatie?
- Wat kan cultuureducatie bij jongeren teweeg brengen?
- Welke speerpunten kiest de school binnen cultuureducatie?

Voorbeelden van visie:

- <http://www.cultuurplein.nl/vo/cultuurbeleidschool/cultuurbeleidsplannen>

2. Het vaststellen van de doelen voor cultuureducatie

Aan de hand van de visie op cultuureducatie worden de doelen geformuleerd.

Er zijn verschillende typen doelen:

- De algemene kerndoelen
- Vakspecifieke kerndoelen (Het domein Kunst en Cultuur in de onderbouw, CKV en Kunst in de bovenbouw)
- Schoolspecifieke doelen:

Deze doelen worden afgeleid van het karakter van de school (bijvoorbeeld geloof of onderwijsvisie) of van een bepaald profiel van de school (cultuurprofiel, ICT, etc.).

Bijlage II:

- Algemene karakteristiek
- Domeinspecifieke doelen
- CKV doelen

3. Verankering van cultuureducatie

Vernieuwde Onderbouw

Om cultuureducatie te verankeren is het van belang om te kiezen voor een structuur. Die structuur kan zeer uiteenlopend zijn. In de vernieuwde onderbouw kan de school kiezen voor een van de volgende scenario's:

1. Vakkenstructuur
2. Vakken en Projecten
3. Vakkenintegratie
4. Competentiegericht onderwijs

Bijlage III:

Scenario's uit Wegwijzer Cultuureducatie (www.onderbouw-vo.nl)

Zie ook:

Monitor Cultuureducatie voortgezet onderwijs, 2006 (<http://www.oberon.eu/Content.aspx?id=85>)

Bovenbouw

Het vak CKV is in de meeste scholen sterk verankerd, maar er is niet altijd sprake van een doorlopende lijn tussen de culturele activiteiten in de onderbouw en de CKV activiteiten in de bovenbouw.

- hoe wil de school een verband leggen tussen de onderbouw en de bovenbouw?
- Wat is de verbinding tussen het vak Kunst in de bovenbouw en vervolgopleidingen?

Randvoorwaarden voor verankering cultuureducatie

Om te komen tot verankering is het belangrijk om de randvoorwaarden duidelijk te hebben. Het gaat dan over organisatie en beschikbaar budget.

Organisatie

- welke bevoegdheden hebben de cultuurcoördinator en CKV-coördinator?
- Zin er uren beschikbaar voor de cultuurcoördinator?
- Hoe loopt de communicatie tussen de onderbouw- en bovenbouwcoördinator?
- wie gaat over het geld?
- wie organiseert, coördineert en stimuleert activiteiten?
- wie informeert team en ouders?
- wie onderhoudt contacten met externen?
- wie begeleidt ingehuurde kunstdocenten?
- hoe wordt er geëvalueerd?

Er zijn nog meer taken en bevoegdheden te bedenken, maar dit zijn de belangrijkste.

Budget

Budgetten die beschikbaar zijn voor cultuureducatie. Denk aan:

- Voucherbank voor de onderbouw (gemeente Amsterdam)
- CJP Cultuurkaart
- Eigen schoolbudget
- Ouder- of leerlingenbijdrage
- Fondsen/subsidies (bijv. Plusregeling Amsterdams Fonds voor de Kunsten)
- Stadsdeel
- Sponsoring
- Dagarrangementen (postcode achterstandswijken)
- Brede schoolbudget
- Leerplusarrangementen (OCW)
- Speciale projecten van DMO (Kleurrijke Lycea, bijvoorbeeld)

4. Schrijven van cultuureducatieplan

Met de informatie die uit de bovenstaande stappen naar voren komt kan het cultuureducatieplan geschreven worden. De volgende onderdelen komen terug in een cultuureducatieplan:

- visie
- doelen
- wijze van verankering
- organisatie
- budget

De praktische uitwerking van het cultuureducatieplan wordt beschreven in het plan van aanpak.

Plan van aanpak

Het plan van aanpak beschrijft hoe het cultuureducatiebeleid geïmplementeerd (meerjarenplan) en concreet per jaar wordt uitgevoerd (jaarplanning).

Meerjarenplan

Het meerjarenplan is gebaseerd op de doelstellingen op lange termijn die de school geformuleerd heeft. De doelen worden meestal in fases bereikt.

- Belangrijk is om te kijken welke prioriteiten de school heeft en te bepalen op welke termijn deze plannen gerealiseerd kunnen worden.
- Welke middelen staan ter beschikking?
- Welke beschikbare expertise en menskracht is aanwezig?
- Hoe worden evaluatie en bijstelling van het proces vormgegeven?

<i>Activiteiten</i>	<i>Tijdsplanning</i>	<i>Budget</i>	<i>Personeel</i>	<i>Evaluatie</i>
Met welke activiteiten het doel bereiken?	Wanneer wat realiseren?	Hoeveel geld waarvoor?	Wie doet wat?	Hoe en wanneer?

Evaluatie

Zowel in een jaarplanning als in een meerjarenplan is het van belang de evaluatiemomenten vast te stellen. Daarnaast moet duidelijk zijn:

- wat wordt er geëvalueerd (een onderdeel, het hele jaar, enz)
- wie evalueert
- wanneer wordt geëvalueerd

De evaluatie kan leiden tot het bijstellen van het programma en het aanscherpen van visie en doelen.

Jaarplanning

In de jaarplanning worden de activiteiten voor het komende schooljaar in grote lijnen vastgelegd. In de jaarplanning kunnen de volgende zaken worden opnemen:

- Welke activiteiten?
- Wat zijn de doelstellingen per activiteit?
- Wie regelt wat?
- Wat gaat een activiteit kosten?
- Wanneer gaat welke klas wat doen?
- Wie wordt ingehuurd?

<i>Activiteiten.</i>	<i>Informatie</i>	<i>Tijdsplanning</i>	<i>Budget</i>	<i>Personeel</i>	<i>Evaluatie</i>
Bijvoorbeeld: 4 x 1 ^e jaars klassen gaan een begeleide stadswandeling maken. Er is een voorbereidende les in de klas en een verwerkingsles.	Telefoonnummers. Contactpersonen. Vervoer. Wie moeten worden geïnformeerd?	Data/periode aanvang project (voorbereidende lessen). Data uitstapjes op locatie. Data verwerkingslessen. Datum afsluiting project (presentatie, tentoonstelling, etc.)	Kosten van het project. Kosten materiaal. Kosten extra lessen.	Wie organiseert? Wie gaat er mee? Wie maakt de roosters? Wie gaat over het budget? Wie geeft de voorbereidende les en de verwerkingsles?	Hoe, wie en wanneer?

Bijlage I Voorbeeld I Inventarisatieschema VO Mocca

	Audio Visueel	Nieuwe Media	Muziek	Dans	Drama/ Theater	Beeldend	Cultureel Erfgoed	Letteren	Multi- disciplinair
1 ^e jaars									
2 ^e jaars									
3 ^e jaars									
4 ^e jaars									
5 ^e jaars									
6 ^e jaars									
Bij- zonder heden									

**Voorbeeld II Inventarisatieschema VO Mocca
Cultuureducatieve activiteiten onderbouw**

	Kunst en cultuur	Mens en maatschappij	Mens en natuur	Rekenen en wiskunde	Nederlands	Engels	Moderne vreemde talen	Bewegen en Sport
klas 1 binnenschools								
buitenschools								
Klas 2 binnenschools								
buitenschools								
Klas 3 (h/v) binnenschools								
buitenschools								

Bijlage II Karakteristiek voor het domein Kunst en cultuur

In het leergebied Kunst en cultuur verdiepen en verbreden leerlingen hun kennismaking met kunstzinnige en andere culturele uitingen. Zij verkennen en exploreren daarbij hun eigen productieve mogelijkheden. Ze leren bovendien oog te krijgen voor kunstzinnige en culturele diversiteit in de Nederlandse samenleving en de diverse culturen in de wereld. Het leergebied sluit aan op de kerndoelen van het leergebied Kunstzinnige oriëntatie van het basisonderwijs. Dat betekent ook verdere uitwerking van de aandacht voor literaire expressie en voor het cultureel erfgoed en voor de relatie tussen kunstuitingen en het dagelijks bestaan in al zijn culturele diversiteit.

In de onderbouw van het voortgezet onderwijs ontleent het leergebied zijn inhoud in de eerste plaats aan de kunstzinnige disciplines: muziek, dans, drama en de beeldende vakken handenarbeid, tekenen, textiele werkvormen en audiovisuele vorming. De leerlingen ontwikkelen vaardigheden in het gebruik van verschillende technieken. Ze leren de mogelijkheden van de verschillende kunstzinnige disciplines gebruiken. Er worden verschillende functies verkend: uitdrukken van eigen gevoelens en ervaringen, vorm geven aan verbeelding en leren communiceren door middel van beeld, geluid en (lichaams)taal. De leerlingen leren hun kunstzinnig werk op een toegankelijke wijze aan anderen te presenteren en over het ontwerpproces te communiceren. Daarbij en bij het gebruik van bronnen wordt de computer als hulp- en communicatiemiddel gebruikt.

Behalve zelf vormgeven is kennismaken met de kunstzinnige en culturele uitingen van anderen van belang. Dat geldt voor het werk van medeleerlingen, maar ook voor dat van professionele kunstenaars. Leerlingen leren op exemplarische wijze kunst te begrijpen en te waarderen. Tot het leergebied hoort daarom ook een in het programma ingebedde kennismaking met verschillende kunstuitingen door bezoeken aan tentoonstellingen en uitvoeringen. Doel is dat alle leerlingen met verschillende soorten professionele uitingen in elk geval kennismaken.

Door de bezoeken op school voor te bereiden en de ervaringen te verwerken, worden ze in het perspectief van de doelen van het leergebied geplaatst. Ervaringen met het eigen werk en het werk van anderen kunnen in een kunstdossier worden vastgelegd met behulp van schriftelijke, visuele of auditieve middelen.

In het feitelijke onderwijsaanbod aan leerlingen kan de leerinhoud van het leergebied op verschillende manieren worden geordend: in één samenhangend leergebied, in afzonderlijke vakken, als onderdeel van projecten of in mengvormen daarvan. In alle varianten is een brede oriëntatie op kunst en cultuur het doel. Behalve met de vak- en leergebieden Nederlands, Engels en Mens en maatschappij zijn daarin ook relaties te leggen met elementen uit wiskunde en Mens en natuur.

Bijlage II Kerndoelen voor het domein Kunst en cultuur

48. De leerling leert door het gebruik van elementaire vaardigheden de zeggingskracht van verschillende kunstzinnige disciplines te onderzoeken en toe te passen om eigen gevoelens uit te drukken, ervaringen vast te leggen, verbeelding vorm te geven en communicatie te bewerkstelligen.

49. De leerling leert eigen kunstzinnig werk, alleen of als deelnemer in een groep, aan derden te presenteren.

50. De leerling leert op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- of filmvoorstellingen.

51. De leerling leert met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.

52. De leerling leert mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.

Bijlage III Scenario's

Hieronder zijn enkele voorbeelden van de manier waarop kerndoelen geclusterd kunnen worden in het onderwijsaanbod. De school heeft hierin een grote eigen keuze. In vier uitwerkingen wordt gedemonstreerd hoe kunst- en cultuuronderwijs er in de onderbouw uit kan zien. Uiteraard zijn er veel meer dan vier werkwijzen mogelijk (in principe zoveel als er scholen zijn), maar deze zijn gebaseerd op de vier voorbeeldscenario's uit Scenario's voor een herontwerp van de basisvorming.

Vakkenstructuur

Op een school die werkt in de vakkenstructuur kan de organisatie als volgt uitzien:

SCENARIO

De vakken tekenen, handenarbeid en muziek worden apart aangeboden (eventueel dans, drama, audiovisuele vorming), met onderlinge afstemming

TEAM

De vakdocenten werken apart, maar zorgen voor afstemming binnen het domein Kunst en cultuur

CONDITIES

Afstemmingsoverleg, blokuren in het rooster, keuze voor eigen ervaringen als vertrekpunt

VAKINHOUDELIJKE BENADERING

Per vak eigen invalshoeken, middelen en technieken voor de oriëntatie op de eigen ervaring van de leerling

Vakken en projecten

Op een school die structureel projecten inzet, ontstaat een combinatie van vakken en projecten:

SCENARIO

De basis is een vakkenrooster; in speciaal geroosterde projecturen / -dagdelen of -weken vinden vakoverstijgende projecten plaats, die worden afgesloten met een product als een presentatie, voorstelling of werkstuk

TEAM

Vakdocenten werken doorlopend samen, voornamelijk binnen een vakoverstijgende activiteit en stemmen af binnen het domein Kunst en cultuur

CONDITIES

Vakoverstijgend overleg, ingeroosterde projecttijd, werkruimte en begeleiding

VAKINHOUDELIJKE BENADERING

Per vak eigen inhouden en vaardigheden met nauwe afstemming op, en soms integratie bij, vakoverstijgende activiteiten / projecten

Leergebied(en)

Kiest de school voor vakkenintegratie, dan ontstaan kleinere of grotere leergebieden:

SCENARIO

Leergebied waarin alle kunst- en cultuurvakken geïntegreerd zijn (handenarbeid, tekenen, textiele werkvormen, audiovisuele vorming, muziek, dans en drama) of een aantal ervan

TEAM

Vaste docent(en) per leergebied, eventueel (gast)lessen door andere docenten; docent maakt deel uit van kernteam; een vaste groep docenten per leerlingengroep

CONDITIES

Rooster met grotere tijdseenheden voor het leergebied (bijvoorbeeld dagdelen); overleg tussen docenten uit het leergebied; werkruimte en begeleiding

VAKINHOUDELIJKE BENADERING

Invalshoeken en sleutelbegrippen vanuit verschillende kunstdisciplines; thematische aanpak

Competentiegericht onderwijs

Wanneer een school voor de programmering uitgaat van de door de leerling te verwerven competenties, dan ontstaat competentiegericht onderwijs:

SCENARIO

Competentiegericht onderwijs rond thema's en vaardigheden

TEAM

Een groep docenten biedt lessen aan op aangeven van leerlingen; leerlingen bepalen vorm en inhoud van het onderwijs in overleg met de docent; de docenten zijn experts en hebben daarnaast vooral een coachende taak

CONDITIES

Afstemmingsoverleg docenten; draaiboek voor competentieonderwijs; werkruimte en begeleiding

VAKINHOUDELIJKE BENADERING

Alle aspecten van het domein Kunst en cultuur komen aan de orde; leerlingen maken eigen thematische keuzes; Kunst en cultuur levert een basisaanbod en een programma op maat

De bovenstaande schema's geven al aan dat voor verschillende scenario's uiteenlopende organisatorische structuren gewenst zijn. De school zal zaken als clustering van leerdoelen en vakken, samenwerking, inrichting van het gebouw, rooster en de rol van leerling en docent op elkaar moeten afstemmen.

Bron: Eindadvies Taakgroep Vernieuwing Basisvorming
Meer informatie: www.onderbouw-vo.nl.

Bijlage IV

Veranderingen in de kunstvakken in de bovenbouw vanaf aug 2007

	Situatie 2006	Nieuwe Situatie 2007
Positie Kunstvak in Gemeenschappelijk deel	CKV1: Havo 120 uren Vwo 200 uren KCV: Gymnasium 200 uren	CKV: Havo 120 uren Vwo 160 uren KCV: Vwo naar keuze 160 uren Gymnasium 160 uren
Positie Kunstvak in Profiel Cultuur en Maatschappij	Verplicht Profielvak CKV 2,3 – geen centraal examen Havo 360 uren Vwo 480 uren of Kunstvak oude stijl – centraal examen	Profielkeuzevak Profielvak kunst: - algemeen theoretisch deel afgesloten met centraal examen - praktisch en vaktheoretisch deel met schoolexamen Havo 320 uren Vwo 480 uren
Positie Kunstvak in Profiel Cultuur en Maatschappij, vrije ruimte		Keuze voor verdieping van kunstvak met invulling van andere discipline dan keuze profielvak kunst
Positie Kunstvak in Overige Profielen	CKV 2 en/of CKV3 als examenvak in vrije ruimte	Vak kunst of een kunstvak oude stijl als examenvak in vrije ruimte

Aanpassing vakbenamingen

Oude vakbenamingen	Nieuwe vakbenamingen
CKV1	CKV Naam gereserveerd voor het vak in het gemeenschappelijke deel
CKV2,3	kunst + gekozen variant kunst (beeldende vormgeving), kunst (muziek), kunst (drama), kunst (dans)
CKV2	kunst (algemeen) Is als afzonderlijk (extra) vak te kiezen
Traditionele kunstvakken	Traditionele kunstvakken blijven bestaan, de benamingen worden waar nodig gemoderniseerd: Muziek, tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Bron: brief aan voorzitter Tweede Kamer d.d. 19 juli 2005, kenmerk VO/OK/05/30553

Taken en verantwoordelijkheden van de cultuurcoördinator

Taken cultuurcoördinator *

Tot de algemene taken van de cultuurcoördinator behoren de volgende:

- Doelstellingen van cultuureducatie onder woorden brengen.
- Beleidsplan schrijven en bewaken.
- Uitzetten en bewaken van de leerlijn cultuureducatie.
- Inventariseren van het huidige cultuuraanbod op school.
- Overleg met de directie.
- Actuele, inhoudelijke kennis van wat er op school gebeurt t.a.v. cultuur vergaren.
- Overzicht hebben van het cultuurbeleid van de overheid t.a.v. het voortgezet onderwijs.
- Overleg met andere vaksecties.
- Contacten onderhouden met culturele instellingen buiten de school.
- Op de hoogte zijn van het culturele aanbod (receptief, actief, secundaire literatuur bestuderen, op internet zoeken, naar manifestaties gaan) en dit aanbod samenstellen.
- Budget maken en beheren.
- Administratie bijhouden.
- Oplossen van problemen en bemiddelen bij conflicten.
- Onderzoeken of het mogelijk is leerlingen vanaf eerste klas een kunstdossier te laten aanleggen.
- Multiculturele activiteiten stimuleren.
- Ontvangen van en voorbereidingswerk voor gastdocenten.
- Leerlingen van tevoren informeren en instrueren.
- Afrekenen en begroten van projecten.
- Begeleiden van schoolpresentaties, opzetten van schooltoneel, eventuele kunstzinnige initiatieven van leerlingen begeleiden.
- Bonnen voor de onderbouw beheren (collega's erbij betrekken en beleid schrijven).
- CKV bonnen beheren.
- Vouchergeld (vmbo 1 en 2) beheren.
- Subsidieaanvragen schrijven en indienen.

Taken schoolleiding

- Lange termijn beleid voor cultuureducatie ontwikkelen, bijvoorbeeld door het (laten) schrijven van een beleidsplan.
- Een cultuurcoördinator benoemen.
- Profielschets voor een cultuurcoördinator schrijven.
- Een takenpakket voor de cultuurcoördinator samenstellen.
- Formatie vrijmaken voor de cultuurcoördinator..
- De betrokken vaksecties stimuleren daar waar het nuttig is samen te werken.

Hoeveel tijd bent u kwijt met deze werkzaamheden?

Vanuit OCW is geen officiële taakbelasting opgesteld. Mocca adviseert minimaal 4 uur per week voor deze werkzaamheden. Het schrijven van projectenplannen en indienen van subsidieaanvragen bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst en andere fondsen is echter niet bij deze urentelling berekend. Visieontwikkeling en het schrijven van een beleidsplan met leerlijnen van onder- naar bovenbouw en van binnen- naar buitenschools zijn ook arbeidsintensieve bezigheden. Scholen die zich met kunst en cultuur profileren, erkennen dat een cultuurcoördinator veel meer uren nodig heeft om zijn taken uit te voeren.

* deze lijsten met taken zijn afkomstig van de CJP site, met enkele aanpassingen om ze te laten aansluiten bij de Amsterdamse situatie.

